

Severe alcoholic relapse after liver transplantation: What consequences on the graft? A study based on liver biopsies analysis

D Erard-Poinsor, O. Guillaud, V. Hervieu, E. Thimonier, M. Vallin, C. Chambon-Augoyard, O. Boillot, J-Y Scoazec, J. Dumortier

Liver Transpl 2016; 22:773-784

Η αλκοολική νόσος του ήπατος (alcoholic liver disease, ALD), αποτελεί σημαντική ένδειξη ηπατικής μεταμόσχευσης, αλλά 20% των ασθενών υποτροπιάζουν σε νέα σοβαρή χρήση αλκοόλ. Ο σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να εκτιμήσει την επίδραση της υποτροπής σημαντικής χρήσης αλκοόλ στο ηπατικό μόσχευμα (βασιζόμενη σε βιοψίες ήπατος) και να προσδιορίσει προγνωστικούς παράγοντες που σχετίζονται με την υποτροπή αλκοολικής κίρρωσης. Από το 1990 έως το 2010, 369 ασθενείς μεταμοσχεύτηκαν λόγω ALD στο Edouard Herriot Hospital (Lyon, France) και επέζησαν για περισσότερο από ένα έτος. Συμπεριελήφθησαν όλοι οι ασθενείς με σοβαρή υποτροπή αλκοολισμού μετά τη μεταμόσχευση (>20 g/ημέρα για τις γυναίκες και >30 g/ημέρα για τους άνδρες για τουλάχιστον 6 μήνες) και στους οποίους υπήρχαν διαθέσιμες βιοψίες κατά τη διάρκεια της παρακολούθησης. Βιοψίες ήπατος πραγματοποιήθηκαν στο 1^ο και 5^ο έτος και έπειτα κάθε 5 έτη μετά τη μεταμόσχευση, και όποτε κρίνονταν αναγκαίο με βάση τις κλινικές ενδείξεις. Η διάμεση παρακολούθηση μετά τη μεταμόσχευση ήπατος ήταν 11 έτη (εύρος, 3-18 έτη). Σοβαρή υποτροπή αλκοολισμού παρατηρήθηκε σε 73 (20%) από τους 369 ασθενείς, από τους οποίους 56 ασθενείς με διαθέσιμη βιοψία ήπατος εντάχθηκαν στη μελέτη. Υποτροπή της αλκοολικής κίρρωσης διαπιστώθηκε σε 18 (32%) από τους 56 ασθενείς, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν το 5% των 369 ασθενών που μεταμοσχεύτηκαν λόγω αλκοολικής ηπατικής νόσου. Η διάμεση περίοδος μεταξύ μεταμόσχευσης και υποτροπής κίρρωσης ήταν 6 έτη (εύρος 3-10 έτη) και 4.5 έτη (εύρος 2-8 έτη) μετά τη σοβαρή υποτροπή του αλκοολισμού. Ο αθροιστικός κίνδυνος για ίνωση σταδίου F4 ήταν 15% στα 3 έτη, 32% στα 5 έτη και 54% στα 10 έτη μετά από την σοβαρή υποτροπή χρήσης αλκοόλ. Η μικρότερη ηλικία κατά τη μεταμόσχευση (≥ 50 έτη) και η πρώιμη έναρξη χρήσης αλκοόλ (εντός των 3 πρώτων ετών από τη μεταμόσχευση) συσχετίστηκαν με την υποτροπή αλκοολικής κίρρωσης στο ηπατικό μόσχευμα. Συμπερασματικά, η σοβαρή υποτροπή του αλκοολισμού συνήθως συμβαίνει στα πρώτα έτη μετά την ηπατική μεταμόσχευση και είναι υπεύθυνη για ταχέως επιδεινούμενη βλάβη του μοσχεύματος.

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/lt.24425/full>

Νικόλαος Κ. Γατσέλης